

**การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20
The Student Supporting System of Basic Schools in Saha-vitayaket Bhuddhabat
Buabok, the Office of Secondary Educational Service, Area 20.**

เกศศิณี พนมสี¹
สมลักษณ์ พรหมมีเนตร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา เปรียบเทียบและรวบรวมแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาจำนวน 7 โรงเรียนจำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาตามเกณฑ์ (IOC=0.50 ขึ้นไป) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้การทดสอบเอฟ (F-test แบบ One way ANOVA)

ผลการศึกษา พบว่า

1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน และ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา เท่ากัน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งต่อ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4) แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 แนวทางที่สำคัญได้แก่สถานศึกษาควรมีการจัดอบรม นิเทศครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนให้มีความเข้าใจระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง ลดภาระงานของครูที่ปรึกษา ไม่ควรเปลี่ยนครูที่ปรึกษาบ่อย

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ABSTRACT

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

² คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

This research aimed to study and to compare the operation of the Student Supporting System of Basic Schools in Saha-vitayaket Bhuddhabat Buabok, the Office of Secondary Educational Service, Area 20. Samples were 172 administrators and teachers, from stratified random samplings. The research tool was Rating Scale questionnaire, with all the index congruence (IOC) were threat to criteria over 0.50, the reliability of the questionnaire was 0.96. The statistics for analyzing data were frequency, percentage, mean (\bar{X}) and standard deviation (S.D.) and hypothesis tested by t-test (Independent samples) and F-test (One-way ANOVA)

The findings of the study were:

1) The operation of the Student Supporting System of Basic Schools in Saha-vitayaket Bhuddhabat Buabok, the Office of Secondary Educational Service, Area 20., by overall image was in medium rank practice. The highest level practice were both sides of the Student Promotion and the Preventing and Solving Problem, the lowest level was the Forward Side.

2) The comparison of the opinions between administrators and teachers in schools by overall practice and each side were not different.

3) The comparison of opinions between the opinions of the teachers separated follow the size of the schools, by the overall and all sides were not different practice.

4) The guidelines for problem solving in the Student Supporting System of Basic Schools in Saha-vitayaket Bhuddhabat Buabok, the Office of Secondary Educational Service, Area 20. By the samples were; the school should have training and supervising all the teacher about the Student Supporting System of Basic Schools, try to reduce the teachers's work load, and should not changed the counselor teachers frequently.

Keywords: the Student Supporting System, Basic Schools, Saha-vitayaket Bhuddhabat Buabok, the Office of Secondary Educational Service, Area 20.

บทนำ

ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการดำรงอยู่ในสังคมยุคข้อมูลข่าวสารตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แทรกซึมวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทุกรูปแบบ ทำให้คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรงเต็มไปด้วยสถานการณ์ปัญหาที่มีความซับซ้อน นอกจากการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทย ด้วยกระบวนการทางทุนนิยมและบริโภคนิยม ในขณะที่วัฒนธรรมดั้งเดิมนับวันแต่จะอ่อนแอลง ทำให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อของสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าว จนนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็น ในการปรับเปลี่ยนโดยเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปฟื้นฟูสังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงามมีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน เพื่อเป็นการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และได้

เผยแพร่ให้สถานศึกษาทุกแห่งนำไปดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 เป็นต้นมา แต่การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 เพื่อที่จะได้ทราบถึงการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนวิธีการแก้ไข อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดีมีความรู้และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ จากการวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นสารสนเทศในพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อรวบรวมแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 308 คน จำแนกเป็นผู้บริการสถานศึกษา 21 คน ครูผู้สอน 287 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 172 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 43-46) จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ตำแหน่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 152 คน
- 2) ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น ขนาดเล็ก จำนวน 44 คน ขนาดกลาง จำนวน 67 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 61 คน

ระยะเวลาในการวิจัย

กรกฎาคม 2557 – มีนาคม 2558

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา

- 1) ตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน
- 2) ขนาดสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรอบแนวคิดตามองค์ประกอบของระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552:15) จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมพัฒนา ด้านการส่งต่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 308 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา 21 คน ครูผู้สอน 287 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 172 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 43-46) ดังนี้ 1) ตำแหน่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 152 คน 2) ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น ขนาดเล็ก จำนวน 44 คน ขนาดกลาง จำนวน 67 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 61 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่ปัจจุบัน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

2) ผู้วิจัยนำหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พร้อมกับแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง

3) ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 172 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหา

ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ(Percentage)

2) วิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 100)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อการดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยใช้ค่าที (t – test แบบ Independent samples)

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต่อการดำเนินงานระบบดูแลนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test ,One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Sheffe')

5) วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมนักเรียน และ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สำหรับด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 พบว่า ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 พบว่า ทั้งโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สถานศึกษาจึงควรเร่งรีบทำความเข้าใจกับคณะครู เกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพราะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ถือเป็นงานที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถอยู่ในระบบการศึกษาจนจบการศึกษาโดยไม่ออกกลางคัน

2. ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเนื่องจากการปฏิบัติของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ต้องทำการติดตาม ข้อมูลการปฏิบัติงาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาโดยการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารและครูผู้สอน ให้เร่งรีบดำเนินการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง

3. ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษาทุกขนาดมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเกิดจากความไม่เข้าใจในระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จึงควรดำเนินการนิเทศติดตามและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบงานอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนและเยาวชนของชาติ

4. ผลการรวบรวมแนวทางแก้ไขปัญหาคำแนะนำการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสหวิทยาเขตพระพุทธรบาทบัวบก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ซึ่งสถานศึกษาควรนำไปเป็นแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงาน คือ สถานศึกษาควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนให้มีความเข้าใจระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง ควรกำกับติดตามให้ครูดำเนินการตามขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนบังเกิดผลตามที่คาดหวังของทุกขั้นตอน ควรลดภาระงานของครูที่ปรึกษา และไม่ควรเปลี่ยนครูที่ปรึกษาบ่อย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการส่งต่อนักเรียนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ควรมีการศึกษาปัญหาการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลของสถานศึกษา
3. ควรทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับขนาดของสถานศึกษาแต่ละขนาด
4. ควรทำการวิจัยพัฒนาระบบการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

เอกสารอ้างอิง

- กรมสามัญศึกษา. (2544). การประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาฉบับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ _____ . (2546). การศึกษาปัญหาและความต้องการการป้องกันและแก้ไขปัญหาหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ราชัน อาจิวชัย. (2548). การวิเคราะห์จำแนกประเภทปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ

- นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และ คณะ. (2549). การกำหนดคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษานักเรียนและ
การสร้างรูปแบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สมศักดิ์ วรณศิริ. (2550). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอน ใน ช่วงชั้นที่ 3-4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการ แนวคิด และทิศทาง
ในการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ : รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- David Akinola. Cole. (May, 2002). Ad Analysis of the Perception of High School Assistant
Principal for Discipline and Supervision in Georgia School. Dissertation Abstracts
International, 63(08): 2800-A.
- Jabulani A Muchado. (2003, February). An Investigation of the Perceived Needs for School
Counseling Service in Primary and Secondary Schools in Botswana Dissertation
Abstracts International, 63(08): 2800-A.